

VETAR U VRŠCU

dejan tadić

POSLE PREPIRKE

Danima smo čutali,
potom su se reči
kao plave haljine,
same od sebe razlistale.

VETAR U VRŠCU

Kada u Vršcu otočne vetrar,
svaka ulica raskrije jedro,
bandere postanu jarboli,
Kula na Bregu bude pramac,
nove višespratnice na ivici grada vesla,
i onda nastane duga plovidba u nepoznato.

VRŠAC, POSLEDNJI PUT

Dok se pred očima bude
osipala poslednja čaša svetlosti
u sitnu kišu,

Vršac, sa kamenom ogrlicom Kule,
krvotokom ljubičastog vetra,
vodenom zmijom Mesića u srcu,
mekim kolom drvoreda u gradskom parku,
plaštrom vinograda na obrazima Brega,
vodenom ružom jezera na Temišvarskom
putu,
sa žutom ptičurinom Železničke stanice na
rubu,
smaragdnom pesmom cvetanja u Sterijinoj
ulici,
belom krunom fabrika na putu za Pančevo,
ostaće da diše, tiko, nemerno,
kao predobra, samotna starica.

I kada krv bude otvrđla kao gorski lednik,
mozak postane sirkava, pustinjska dina,
a šake samo okamenjeni upitnici.

SUSRET

Susretoh sebe samog
sa utrušlom svetiljkom u ruci
na rubu polumračne šume.

Smejah se nekome
dugim, bezglasnim smehom.

NA ADRESU STVARNOSTI

Uzalud me tražite
na staroj adresi.

Ja sam zauvek
u oblake odleteo.

DEVOJKA U PUPOLJKU

Dva psa
gojiš na rebrima,
jedan ti čuti
u stomaku.

Tri crne zveri
toplo spavaju
u tebi
sanjući lajanje.

MAJ U PEŠČARI

Deliblatska peščara u prve dane maja
potone u plimu paperjastih grozdova
sa bagremovih grana.

Vetar uzalud između bokora korenja
traži zrna peska i soli,
i praznih krila odleće na Dunav
da ugasi žeđ.

DELIBLATSKA PEŠČARA PRE DVESTO GODINA

Pred zamućenim okom,
razlila se peščara voda,
sunce se rastapa pod nebom,
i iz gorućih visina šibaju kiše žara.

Sred podneva u srcu peščare,
razgori se veliki oganj,
i spoji tlo i nebesa,
crnim poljupcem bleska.

Sa ruba peska
na oči se izliju,
široki, crveni titraji,
i čini se da čitavo prostranstvo
nestaje u tamnom mirisu ništavila.

POVERLJIVA

ištvan tari

SIGURNOST

vreme je da i u pesmi
istaknem
saobraćajne znake
sužavanje kolovoza
bočni vetrar
odron kamenja zdesna
opasan uspon
čorsokak

DEJAN TADIĆ rođen je 1947. u Vršcu. Osnovnu i ekonomsku školu pohađao je u Vršcu, gde je maturirao 1966. Zapošljen je u filijali beogradskog preduzeća »Transped« i vanredni je student Više ekonomske škole u Beogradu. Član je Uredivačkog odbora KOVA od 1979. U časopisu »Ugao« urednik je od njegovog osnivanja. Objavio je knjige pesama *Kasnji koraci* Vršac 1970. i *Budući radnici* Vršac 1978. Živi u Vršcu.

CONTRADICTIO IN ADJECTO

vi još niste bili
u lutkarskom pozorištu u pravom
marionetskom teatru
bogme da se samo jednom popnete
samo jednom
u nadstropije
i da pokušate
samo jednom
da upravljate lutkama
vodeći računa o žicama
o žicama koje se lako mrse
tad biste se i sami uverili:
ne upravljate vi lutkama
lutke upravljuju vama

POVERLJIVA

sudovi — kamenac
kosti — kalcijum
taj-
ne
tajne
između
seoskih lepinja
gradskih minjona

OSLOBOĐENJE

na pitanja
odgovorice
oni
koji su ih postavili
u mulju osećanja krivice
razvezace im se jezičine
govoriće bez veze
o svemu

i o svom ropskom položaju
do tada
bićemo dirljivo čisti
poput budenja
životinja

S mađarskog preveo
Arpad Vicko

ISTVAN TARI (TARI ISTVAN) rođen je 1953. u Senti. Radi kao novinar u novosadskom listu »Kepes Ifjušage«. Objavio je zbirku pesama *Promenadni koncert na majmunskom ostrvu (Térzene a majomszigeten)*, »Forum«, Novi Sad, 1979.

prijatelji prelaze na drugu stranu

julijan tamaš

JULIJAN TAMAS rođen je 1950. u Vrbasu. Magistrirao je jugoslovensku književnost. Radi kao asistent za predmet Rusinsku književnost na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Živi u Vrbasu. Objavio je na rusinskom knjige poezije: *Nebo na kolenima*, 1972, *Balada panonskog ladarja* 1974, *Paščemo kao rosa*, 1977, i u prevodu na srpskohrvatski *Pesme o prahu*, 1975; knjige rasprava: *Između književne teorije i interpretacije*, 1977, na srpskohrvatskom; antologije: *Bulke sa usana* (pesništvo jugoslovenskih rusina), 1977, prevod na srpskohrvatski i *Redosled vremena* (priповетke jugoslovenskih rusina), 1978, prevod na slovački.

Moji prijatelji prelaze na drugu stranu
kradom, na prstima, povijeni u ledima, s lisicom u oku.
Zaskočila ih zora, providnost ova. Iskorak ne mogu da vrate.
Mesta za stopalo im nema. Prelaze u busiju.

U ruci metak, za čelom hajka, u očima smeh.

Copor pasa napinje povodnike.

Neka ne bude starinski lov, više divljač
i ne beži iz loga. Nešto novo, molim,
hoću da umrem od dum-dum zrna,
rakete sa daljinskim upravljanjem.
Neka, neka, čuje se jeka, efikasan je starinski lov.
Nema tog što ne pada pred šumorom novčanica ko večnosti,
raskriljenim bedrima, šapatom noža.

Humana ideja sa dušom istorije
za užinu il mesto predjela pojela dva miliona Kmera.
Kmeri treba ribe, gliste, ježeve, zmije, skakavce.
Na svojoj zemlji. To je već njihova unutrašnja stvar.
Po njoj ne hode ljudi što plaću njenim kišama,
smeju se suncem, ljute burama. Od straha
u svom dvorištu sadim lipovu šumu, mislim na Kolara
i čas kad je breza potisla lipu iz slovenskih književnosti.

U julu se krijem u njen gusti miris. I tamo
miris menstrualne krvi odaje humanu ideju.
Duša istorije ipak nije najčistija.
Hartiju, umorne starce, krpnu oblaka vetar ulicom vija.

Studen, strpljivi krojač, u kožu čiode ubada.
Oko mi je naprstak. Posle radnog vremena
krojač brižno duge igle u moje srce zabada ko u srcoliko jastuče.
Takav usnim. Moj prijatelj, strpljivi krojač,
prelazi na drugu stranu. U snu ga ko na javi vidim.
U vatri poslovne strasti i mene u dobar posao broji.
Odelo od najredeg štofa, večnosti, kroji. Mušterija
komšija od preko puta, gospodin Prolaznost.
Ja i svi moji prijatelji, vetar, umorni starci, pocepani oblak,
krojač, gospodin Prolaznost, posećujemo jedni druge.
Popijemo kafu, uspomene ko stare novine prelistamo.
Najduže se zadržavamo na strani: senzacije, gradske zgodbe.
Neke žene tu su nam zajedničke ljubavnice.
Po njima smo i srodstvu. To je najjača krvna veza.
Prema njoj, gospodin Kami, plemenita francuska loza
moralista, već je odavno ispašao iz istorijskog voza
kojim se iz prošlosti preko Vrbasa putuje u budućnost.

Nebo ističe oblak ko helu zastavu u znak predaje.
U drugoj ulici desno, pa niz breg, mati nudi kćer.
O srama, više čestiti gradanin.
Uveče, kad već nije skupo, triput se prijavljuje za red.
Moji prijatelji sve češće dolaze mi u san.
Začudo, i tu prelaze na drugu stranu. Od srca se ismeju.
Njihov smeh zaglušuje let mlaznog aviona.
Prijatelji na njega pljuju. Jedan ga obara i više:
protivavionska artiljerija jača je od avijacije!
Ko visoko leti nisko pada!
Ne može pasti ko leteo nije!

Ne može pasti ko leteo nije, šapće Ema Bovari,
umni daktilograf druge klase, uz to iz ugledne predratne
porodice, i nežno, valjda zbog kratkovidosti, grli kog grlila nije.
Život je jak a čovek slab, govorim prijateljima
koji se prave da me ne prepoznaju,
al i pak hitrije prelaze na drugu stranu.
Ostajem sam. Ruke spuštani bez prihvaćenog stiska. Suza,
ko stidnoj dragoj odeća niz telo,
klizi do vrata. U osvajanju budućnosti ti nisi onaj koji gubi.
Budućnost dolazi i sama. Tvoje je da izabereš stranu.
Kao reka, kuda izvan vlastitog toka,
ma kako voda bila duboka. Na kraju
prijatelja krojača pozoveš za svedoka
nek potvrđi da si od večnosti, najredeg štofa,
od koga se pravi odelo za samu Prolaznost, uvaženog gospodina.
Krojač će, ko i svi prijatelji sa druge strane,
potvrditi da ništa ne zna i ništa video nije.

Sa rusinskog preveo autor

SNEG

nedeljko terzić

SCENARIO

Po sinopsisu trebalo je da unesem radio u sobu i iscepam braon sliku grada. Ja to nisam uradio. Naslonio sam se na stari kauč i gledao. Ekipa je zanemela. Traka je zabeležila ludost naturščika koji se suprotstavio slovu.

SNEG

Pada sneg.
Meni običan.

Ti zaprepašćeno gledaš u belo koje nas osvaja. Gledamo gore kako pada. Gledamo dolje kako je pao. Zaklinjemo se. Dva puta nestajemo u snegu. Belo je. Belo je. Belo je.

KORITO

Eto tako. Ostaću sam u svojoj sobi. I pisati i pisati. I takо umreti. Niko neće znati da sam knjige čitao samo u nevreme. Korice

zatvarao na vreme. Moja soba. Moje korišto. Imam četiri zida i dve flaše piva. Sve ostalo je dar prirode.

VODA

Zemlja krvari rečama. Pomamno. One joj odlaze. I vraćaju se kao pijane. U večnom protoku i osudi. Kad bi čovek bio voda. Ne bi od njega otekla reka. Čovek čim krene odlazi da buđe večan i Ništa.

NEDELJKO TERZIĆ rođen je u Sremskoj Mitrovici 1949. Školovao se u Sremskoj Mitrovici i u Beogradu je studirao žurnalistiku. Objavio knjige: *Cutanje sa ravnicom*, 1975, *Naprotiv*, 1975, *Nebo u gnezdu*, 1976, *Svetloglasje*, 1977, *Pokošeni glasovi*, 1978, *Zakletva brojem 7950*, 1979, *Dajem cara za sladodol* 1979. Čovek koji se svakim danom vraća, 1979. Piše poeziju i obavlja uredničke poslove u Sremskim novinama i časopisu »Provincija«, glasili MZK »Sava«. Živi u Sremskoj Mitrovici.